Barnaverndarstofa

Samanburður á barnaverndarmálum á fyrstu sex mánuðum áranna 2008 og 2009

september 2009

Fjölgun tilkynninga í barnaverndarmálum

Þegar fyrstu sex mánuðir áranna 2008 og 2009 eru bornir saman kemur í ljós að tilkynningum hefur fjölgað úr 3.962 í 4.737. Fjölgunin milli ára er tæplega 20%.

Fyrstu 6 mánuði ársins 2009 eru flestar tilkynningar vegna áhættuhegðunar barna eða 46,9% allra tilkynninga. Alls eru 33,8% tilkynninga vegna vanrækslu á börnum, 19% vegna ofbeldis gegn börnum og 0,3% vegna þess að heilsu eða lífi ófædds barns var stefnt í hættu. Í sískráningu barnaverndarnefnda var á árinu 2009 í fyrsta sinn spurt sérstaklega um áfengis-og fíkniefnaneyslu foreldra og heimilisofbeldi. Fyrstu sex mánuði ársins 2009 er 421 tilkynning þar sem tilkynnt var um vanrækslu og fram kemur að foreldrar eru í áfengis-og eða fíkniefnaneyslu. Það er tæplega 9% af heildarfjölda tilkynninga. Í tilkynningum um ofbeldi kemur fram að í 134 tilvikum er um heimilisofbeldi að ræða, eða tæplega 3% af heildarfjölda tilkynninga til nefndanna.

Tilkynnt var um 3.955 börn á fyrstu sex mánuðum ársins 2009 en sambærileg tala í fyrra var 3.412 . Tilkynnt hefur því verið um tæplega 16% fleiri börn á fyrstu sex mánuðum ársins 2009 en 2008. Ekki hafa áður borist tilkynningar um jafn mörg börn til barnaverndarnefnda landsins á hliðstæðu tímabili frá því að sískráning barnaverndarmála hófst.

Umsóknum um meðferðarheimili hefur fjölgað á þessu tímabili. Umsóknir voru 78 á fyrstu sex mánuðum ársins 2009 en í fyrra voru þær 68 á sama tímabili. Umsóknir um langtímameðferð standa nánast í stað á milli ára (fækkaði um eina), en fjölgun varð í umsóknum um greiningarmeðferð Stuðla og lítillega í vímuefnameðferð Götusmiðjunnar.
Rúmlega 78% umsókna voru frá Reykjavík og nágrenni Reykjavíkur, en tæplega 22% umsókna frá nefndum á landsbyggðinni. Umsóknum um meðferð hefur fækkað frá nefndum á landsbyggðinni, en fjölgað frá Reykjavík og nágrenni Reykjavíkur miðað við fyrstu 6 mánuði ársins 2008. Fleiri umsóknir bárust fyrir drengi en stúlkur og meðalaldur barnanna hefur lækkað og er nú rúmlega 15 ár.

Á neyðarvistun Stuðla voru fyrstu sex mánuði ársins 2009 131 vistun, en vistunardagar samtals 804. Fyrstu mánuði ársins 2008 var ekki hægt að fullnýta neyðarvistun vegna bruna sem þar hafði átt sér stað. Raunhæfast er því að bera saman við árið 2007, en fyrstu sex mánuði þess árs voru fjöldi vistana 118, en vistunardagar 678. Fjöldi einstaklinga fyrstu 6 mánuði ársins 2009

voru 69, en 65 fyrir sama tímabil árið 2007. Fjöldi vistana og fjöldi vistunardaga fyrstu 6 mánuði ársins 2009 er því nokkru meiri en áður hefur verið mest í neyðarvistun.

Alls bárust 28 umsóknir um MST fyrstu 6 mánuði ársins 2009. Rúmlega 70% barnanna sem sótt var um fyrir voru drengir og meðaldur barnanna rúmlega 14 ár.
Umsóknum um fósturheimili fyrir börn fjölgaði úr 45 í 55 á umræddu tímabili. Fjölgunin stafar af fleiri umsóknum um tímabundið fóstur. Drengir eru í meirihluta þeirra barna sem sótt er um fóstur fyrir og er meðalaldur barnanna 13 ár.
Umsóknum fólks sem óskar eftir að gerast fósturforeldrar fjölgaði og voru umsóknir 32 á fyrstu sex mánuðum ársins 2009 en voru 25 fyrstu sex mánuði ársins 2008.

Í eftirfarandi töflum má sjá sundurliðun á þessum samanburði.

Tilkynningar til barnaverndarnefnda

Fjöldi tilkynninga

Barnaverndarnefnd	Fyrstu 6 mán 2008		Fyrstu 6 mán 2009	
	Fjöldi	*Hlutfall*	*Fjöldi*	*Hlutfall*
Reykjavík	1805	45,6	2.262	47,8
Seltjarnarnes	47	1,2	30	0,6
Kópavogur	309	7,8	394	8,3
Garðabær	70	1,8	70	1,5
Hafnarfjörður	300	7,6	345	7,3
Álftanes	30	0,8	43	0,9
Reykjanesbær	271	6,8	282	6,0
Grindavík	25	0,6	46	1,0
Sandgerði	101	2,5	121	2,6
Mosfellsbær	131	3,3	173	3,7
Akranes	82	2,1	94	2,0
Borgarfjarðar og Dala	8	0,2	28	0,6
Snæfellinga	22	0,6	26	0,5
Norðanverðir Vestfirðir	85	2,1	72	1,5
Vesturbyggð og Tálknafjörður	11	0,3	7	0,1
Húnaþing vestra	11	0,3	18	0,4
A-Hún	9	0,2	7	0,1
Skagafjörður	16	0,4	45	0,9
Útey	35	0,9	50	1,1
Eyjafjörður	129	3,3	170	3,6
Grímsey	0	0,0	0	0,0
Þingeyingar	53	1,3	62	1,3
Fljótsdalshérað	36	0,9	42	0,9
Fjarðabyggð	67	1,7	39	0,8
Hornafjörður	9	0,2	20	0,4
Árborg	81	2,0	95	2,0
Uppsveitir Árnessýslu	29	0,7	24	0,5
Hveragerði	16	0,4	18	0,4
Ölfus	10	0,3	3	0,1
Rang.valla- og V-Skaftafellss.	43	1,1	26	0,5
Vestmannaeyjar	121	3,1	125	2,6
Samtals	**3.962**	**100,0**	**4.737**	**100,0**

Fjöldi tilkynninga eftir landsvæði

Landsvæði	**Fyrstu 6 mán 2008**		**Fyrstu 6 mán 2009**	
	Fjöldi	*Hlutfall*	*Fjöldi*	*Hlutfall*
Höfuðborgarsvæði	2.692	67,9	3.317	70,0
Landsbyggð	1.270	32,1	1.420	30,0
Samtals	**3.962**	**100,0**	**4.737**	**100,0**

Fjöldi barna sem tilkynnt er um*

Barnaverndarnefnd	Fyrstu 6 mán 2008		Fyrstu 6 mán 2009	
	Fjöldi	*Hlutfall*	*Fjöldi*	*Hlutfall*
Reykjavík	1.461	42,8	1.727	43,7
Seltjarnarnes	39	1,1	22	0,6
Kópavogur	270	7,9	332	8,4
Garðabær	68	2,0	67	1,7
Hafnarfjörður	264	7,7	310	7,8
Álftanes	21	0,6	36	0,9
Reykjanesbær	236	6,9	237	6,0
Grindavík	25	0,7	44	1,1
Sandgerði	97	2,8	121	3,1
Mosfellsbær	122	3,6	173	4,4
Akranes	79	2,3	83	2,1
Borgarfjarðar og Dala	8	0,2	27	0,7
Snæfellinga	18	0,5	25	0,6
Norðanverðir Vestfirðir	71	2,1	70	1,8
Vesturbyggð og Tálknafjörður	11	0,3	7	0,2
Húnaþing vestra	11	0,3	18	0,5
A-Hún	9	0,3	7	0,2
Skagafjörður	13	0,4	44	1,1
Útey	35	1,0	45	1,1
Eyjafjörður	119	3,5	135	3,4
Grímsey	0	0,0	0	0,0
Þingeyingar	50	1,5	60	1,5
Fljótsdalshérað	34	1,0	37	0,9
Fjarðabyggð	66	1,9	38	1,0
Hornafjörður	9	0,3	19	0,5
Árborg	80	2,3	94	2,4
Uppsveitir Árnessýslu	28	0,8	18	0,5
Hveragerði	14	0,4	18	0,5
Ölfus	10	0,3	3	0,1
Rang.valla- og V-Skaftafellss.	43	1,3	24	0,6
Vestmannaeyjar	101	3,0	114	2,9
Samtals	**3.412**	**100,0**	**3.955**	**100,0**

* Tölur um fjölda barna sem tilkynnt var um eru fengnar þannig að fjöldi barna sem tilkynnt er um í hverjum mánuði fyrir sig er lagður saman. Tilkynningar geta borist um sama barnið á milli mánaða, þannig að hér er ekki alltaf um að ræða fjölda einstaklinga yfir ákveðið tímabil heldur, samanlagðan heildarfjölda barna í hverjum mánuði fyrir sig.

Fjöldi barna sem tilkynnt er um eftir landsvæði

Landsvæði	Fyrstu 6 mán 2008		Fyrstu 6 mán 2009	
	Fjöldi	*Hlutfall*	*Fjöldi*	*Hlutfall*
Höfuðborgarsvæði	2.245	65,8	2.667	67,4
Landsbyggð	1.167	34,2	1.288	32,6
Samtals	**3.412**	**100,0**	**3.955**	**100,0**

Fjöldi barna þar sem ákveðið var að hefja könnun*

	Fyrstu 6 mán 2008		Fyrstu 6 mán 2009	
	Fjöldi	*Hlutfall*	*Fjöldi*	*Hlutfall*
	1485	43,5	1886	47,7

***Hlutfall af fjölda barna sem tilkynnt var um**

Ástæður tilkynninga*

Ástæður tilkynninga	Fyrstu 6 mán 2008		Fyrstu 6 mán 2009	
	Fjöldi	*Hlutfall*	*Fjöldi*	*Hlutfall*
Vanræksla	**1.114**	**28,1**	**1.602**	**33,8**
Líkamleg vanræksla	57	1,4	56	1,2
Vanræksla varðandi umsjón og eftirlit	925	23,3	1.287	27,2
*Þar af foreldrar í áfengis-og fíkniefnaneyslu			421	8,9
Vanræksla varðandi nám	49	1,2	63	1,3
Tilfinningaleg vanræksla	126	3,2	210	4,4
Ofbeldi	**774**	**19,5**	**901**	**19,0**
Tilfinningalegt/sálrænt ofbeldi	268	6,8	351	7,4
*þar af heimilisofbeldi			134	2,8
Líkamlegt ofbeldi	257	6,5	301	6,4
Kynferðislegt ofbeldi	257	6,5	257	5,4
Áhættuhegðun	**2.038**	**51,4**	**2.220**	**46,9**
Neysla barns á vímuefnum	269	6,8	301	6,4
Barn stefnir eigin heilsu og þroska í hættu	455	11,5	599	12,6
Afbrot barns	1032	26,0	999	21,1
Barn beitir ofbeldi	161	4,1	201	4,2
Erfiðleikar barns í skóla, skólasókn áfátt	138	3,5	155	3,3
Heilsa eða líf ófædds barns í hættu	**36**	**0,9**	**14**	**0,3**
Tilkynningar alls	**3.962**	**100,0**	**4.737**	**100,0**
Hversu oft var barn í yfirvofandi hættu	**53**		**91**	

* Athugið að aðeins má merkja við eina aðalástæðu fyrir hverja tilkynningu. Hins vegar má merkja við fleiri undirástæður t.d. innan vanrækslu. Ef ein tilkynning berst um vanrækslu skal merkja við vanrækslu sem aðalflokk en merkja má t.d. við bæði líkamlega vanrækslu og tilfinningalega. Samanlagður fjöldi aðalflokkanna fjögurra stemmir því við fjölda tilkynninga en fjöldi innan hvers aðalflokks þarf ekki að stemma við heildartöluna.

*Fyrst var spurt um áfengis-og fíkniefnaneyslu foreldra og heimilisofbeldi í sískráningu 2009

Tilkynnendur

Tilkynnendur	Fyrstu 6 mán 2008		Fyrstu 6 mán 2009	
	Fjöldi	*Hlutfall*	*Fjöldi*	*Hlutfall*
Barnið sjálft	19	0,5	25	0,5
Ættingjar barns aðrir en foreldrar	196	4,9	221	4,7
Nágrannar	261	6,6	357	7,5
Önnur barnaverndarnefnd	71	1,8	92	1,9
Þjónustumiðst./starfsm.félagsþjónustu	82	2,1	92	1,9
Lögregla	2.166	54,7	2.364	50,0
Skóli, sérfræðiþj., fræðslu- eða skólaskr.	403	10,2	548	11,6
Leikskóli/gæsluforeldri	51	1,3	107	2,3
Læknir/heilsugæsla/sjúkrahús	243	6,1	280	5,9
Foreldrar barns	289	7,3	441	9,3
Aðrir	181	4,6	210	4,4
Samtals	**3.962**	**100,0**	**4.737**	**100,0**

Umsóknir um meðferð

Tegund meðferðar

Tegund meðferðar	Fyrstu 6 mán 2008		Fyrstu 6 mán 2009	
	Fjöldi	*Hlutfall*	*Fjöldi*	*Hlutfall*
Stuðlar	27	39,7	36	46,1
Götusmiðjan	22	32,4	24	30,8
Langtímameðferð	19	27,9	18	23,1
Samtals	**68**	**100,0**	**78**	**100,0**

Umsóknir eftir landsvæði

Landsvæði	Fyrstu 6 mán 2008		Fyrstu 6 mán 2009	
	Fjöldi	*Hlutfall*	*Fjöldi*	*Hlutfall*
Reykjavík	25	36,8	34	43,6
Nágrenni Reykjavíkur	18	26,5	27	34,6
Landsbyggð	25	36,8	17	21,8
Samtals	**68**	**100,0**	**78**	**100,0**

Kyn barna sem sótt er um meðferð fyrir

Kyn	Fyrstu 6 mán 2008		Fyrstu 6 mán 2009	
	Fjöldi	*Hlutfall*	*Fjöldi*	*Hlutfall*
Drengir	30	44,1	40	51,3
Stúlkur	38	55,9	38	48,7
Samtals	**68**	**100,0**	**78**	**100,0**

Meðalaldur barna sem sótt er um meðferð fyrir

Meðalaldur barna	Fyrstu 6 mán 2008	Fyrstu 6 mán 2009
Meðalaldur barna	16,0	15,2

Umsóknir um MST

Alls bárust 28 umsóknir um MST fyrstu 6 mánuði ársins 2009.

Umsóknir eftir landsvæði

Landsvæði	**Fyrstu 6 mán 2009**	
	Fjöldi	*Hlutfall*
Reykjavík	12	42,9
Nágrenni Reykjavíkur	16	57,1
Samtals	**28**	**100,0**

Kyn barna sem sótt er um MST fyrir

Kyn	**Fyrstu 6 mán 2009**	
	Fjöldi	*Hlutfall*
Drengir	20	71,4
Stúlkur	8	28,6
Samtals	**28**	**100,0**

Meðalaldur barna sem sótt var um MST fyrir

Meðalaldur barna	**Fyrstu 6 mán 2009**
Meðalaldur barna	14,3

Umsóknir um fóstur

Tegund fósturs

Tegund fósturs	Fyrstu 6 mán 2008		Fyrstu 6 mán 2009	
	Fjöldi	*Hlutfall*	*Fjöldi*	*Hlutfall*
Tímabundið	29	64,4	45	82,0
Varanlegt	6	13,3	2	3,6
Styrkt	10	22,2	8	14,5
Samtals	**45**	**100,0**	**55**	**100,0**

Umsóknir eftir landsvæði

Landsvæði	Fyrstu 6 mán 2008		Fyrstu 6 mán 2009	
	Fjöldi	*Hlutfall*	*Fjöldi*	*Hlutfall*
Reykjavík	19	42,2	22	40,0
Nágrenni Reykjavíkur	13	28,9	14	25,5
Landsbyggð	13	28,9	19	34,5
Samtals	**45**	**100,0**	**55**	**100,0**

Kyn barna sem sótt er um fóstur fyrir

Kyn	Fyrstu 6 mán 2008		Fyrstu 6 mán 2009	
	Fjöldi	*Hlutfall*	*Fjöldi*	*Hlutfall*
Drengir	26	57,8	31	56,4
Stúlkur	19	42,2	24	43,6
Samtals	**45**	**100,0**	**55**	**100,0**

Meðalaldur barna sem sótt er um fóstur fyrir

Meðalaldur barna	Fyrstu 6 mán 2008	Fyrstu 6 mán 2009
Tímabundið	13,1	13,2
Varanlegt	9,8	16
Styrkt	15,2	11,5
Samtals	13,1	13,0

Umsóknir um þýskt fóstur

Barnaverndarstofa er auk þess með samning við þýsku fyrirtækin Martiswerk eV Dorlar og Mut Zur Zukunft. Hvoru tveggja þessara fyrirtækja hafa heimild þýskra yfirvalda til að ráðstafa börnum í fóstur. Litið er á ráðstafanir þeirra sem fullt ígildi fósturráðstöfunar.

Umsóknir um þýskt fóstur

Þýskt fóstur	**Fyrstu 6 mán 2008**	**Fyrstu 6 mán 2009**
	Fjöldi	*Fjöldi*
Fjöldi	1	6

Umsókn um leyfi til að gerast fósturforeldrar

Hvaðan koma umsóknir?	**Fyrstu 6 mán 2008**		**Fyrstu 6 mán 2009**	
	Fjöldi	*Hlutfall*	*Fjöldi*	*Hlutfall*
Reykjavík og nágrenni	13	52,0	15	47,0
Vesturland	2	8,0	6	19,0
Vestfirðir	0	0,0	0	0,0
Norðurland	5	20,0	6	19,0
Austurland	1	4,0	1	3,0
Suðurland	3	12,0	2	6,0
Reykjanes	1	4,0	2	6,0
Fólk búsett erlendis	0	0,0	0	0,0
Samtals	**25**	**100,0**	**32**	**100,0**